

Valtuustoaloite: Kylien varautumissuunnitelmien laadinta osana kaupungin kriisivarautumista

Kaupunginvaltuusto 10.11.2025 § 139

”Kylä- ja asukasyhdistysten tapaamisessa nousi esille tärkeä aihe: kylien oma varautuminen poikkeustilanteisiin. Kylissämme on paljon osaamista, aktiivisia yhteisöjä sekä halua kantaa vastuuta, mutta ilman selkeää ohjeistusta ja koordinoitua varautumisen taso ja toimintamallit vaihtelevat.

Konkreettinen varautumissuunnitelma parantaa turvallisuutta ja nopeuttaa toimintaa esimerkiksi seuraavissa tilanteissa:

- pitkäkestoinen sähkökatko
- vesikriisi tai vedenjakelun häiriöt
- tietoliikenneyhteyksien pettäminen
- muut äkilliset poikkeustilanteet, jotka vaikuttavat arjen toimintoihin

Esitämme, että kaupunki laatii yhdessä kylien kanssa yhtenäisen mallin varautumissuunnitelmalle, jonka tavoitteena on:

1. Luoda selkeä ja helposti täytettävä pohja kyläkohtaisille varautumissuunnitelmille.
2. Kartoittaa kylien resurssit ja vahvuudet (esim. kokoontumistilat, osaaminen ja vapaaehtoisverkostot kuten Vapepa)
3. Määritellä kylille yhteiset kohtaamis- tai kokoontumispaikat, jotka soveltuvat kriisitilanteiden kommunikointiin, tiedotukseen ja avun keskittämiseen.
4. Turvata yhdistysten toiminnan jatkuvuus äkillisissä ja odottamattomissa tilanteissa, niin että tieto ja vastuu ei ole yhden henkilön varassa.
5. Varmistaa suunnitelmien päivittyminen ja ylläpito (esimerkiksi vuosittaisen tarkastelun yhteydessä).

Kaupunki vastaisi prosessin käynnistämisestä, mallipohjan tarjoamisesta ja tarvittaessa koulutuksesta. Kyläyhteisöt puolestaan täydentäisivät suunnitelmat paikalliseen tilanteeseen sopiviksi. Näin varmistamme, että jokaisella kylällä on toimiva, yhtenäinen ja todennettavissa oleva varautumissuunnitelma.

Samalla tämä toisi esiin kylien vahvuuksia ja merkitystä koko kaupungin resilienssille. Kylien hajautunut asutus ja tiivis yhteisöllisyys ovat etuja, jotka tukevat alueellista turvallisuutta poikkeustilanteissa.

Esitämme, että kaupunki käynnistää hankkeen, jonka tavoitteena on laatia kylille yhtenäinen varautumissuunnitelmamalli ja tukea suunnitelmien laadintaa sekä niiden säännöllistä päivittämistä osana kaupungin kriisivarautumista.

Keskustan valtuustoryhmä ym.”

Toimivalta:

Hallintosääntö 32 §

Päätös:

Kaupunginvaltuusto päätti lähettää em. valtuustoaloitteen kaupunginhallituksen valmisteltavaksi.

Toimivalta: Hallintosääntö 32 §

Esittelijä: Kaupunginjohtaja

Päätösehdotus: Kaupunginhallitus päättää lähettää valtuustoaloitteen hallinto- ja talousosastolle lausuntoa varten.

Päätös: Hyväksyttiin.

Kaupunginhallitus 02.03.2026
485/09.06.00/2025

Valmistelijat: Hallintojohtaja Antti Pieviläinen, hyvinvointipäällikkö Suvi Saarinen

Seloste ja perustelut: Keskustan valtuustoryhmä ja muut aloitteen allekirjoittaneet ovat tehneet valtuustoaloitteen, jossa esitetään kylille yhteisen varautumissuunnitelmamallin laatimista sekä kaupungin tukea suunnitelmien valmisteluun ja päivittämiseen. Aloitteessa nostetaan esiin kylien omaehtoisen varautumisen tärkeys esimerkiksi pitkäkestoisten sähkökatkosten, vesihuollon häiriöiden, tietoliikennekatkosten ja muiden arkeen vaikuttavien poikkeustilanteiden varalta. Kaupunginhallitus on lähettänyt aloitteen hallinto- ja talousosaston valmisteltavaksi.

Omaehtoinen varautuminen tukee merkittäväällä tavalla kaupungin kokonaisvarautumista. Kaupungin viestinnässä on nostettu esiin muun muassa omaehtoisen varautumisen merkitystä. Varautumiseen erilaisia häiriötilanteita varten halutaan kannustaa niin kotitalous- kuin yhteisötasollakin.

Valtuustoaloitteessa esitetty ajatus yhteisen mallin kehittämisestä kylien omaehtoisen varautumisen kehittämisen tueksi on kannatettava. Malli voisi tukea yhdenmukaisten toimintatapojen kehittämisen ohella myös esimerkiksi kyläyhdistysten välistä tiedonvaihtoa ja kokemusten jakamista. Lisäksi kyläyhteisöjen yhtenäinen varautumissuunnittelun malli voi vahvistaa yhteisöllisyyttä ja edistää omaehtoista varautumista kyläyhteisön sisällä. Mallin laadinnassa tulisi pyrkiä siihen, että se olisi hyödynnettävissä erilaisten kyläyhteisöjen varautumisen vahvistamisen tukena paikalliset olosuhteet ja lähtökohdat huomioiden.

Ylöjärven kaupunki on pilottikuntana mukana Pirkan kylien toteuttamassa hankkeessa, jonka tavoitteena on työstää kylien varautumissuunnitelmamalli. Työ on käynnistetty ja sen on määrä toteutua vuoden 2026 aikana. Kaupungin yhteyshenkilönä hankkeessa toimii järjestö- ja vapaaehtoistyön koordinaattori. Pilotin avulla asukkaat yhdessä pohtivat ja kehittävät varautumisen käytäntöjä ja ratkaisuja. Tilannekuva ja tarpeet täsmentynevät hankkeen ja toteutuksen myötä. Varautumisen vahvistaminen voisi olla jonakin vuonna perusteltu painopiste esimerkiksi yhdistyksille myönnettävissä kohdeavustuksissa.

Toimivalta: Hallintosääntö 32 §

Lisätietoja päätöksestä: hallintojohtaja Antti Pieviläinen, p. 040 133 1593, hyvinvointipäällikkö Suvi Saarinen, p. 044 4811 471, sähköposti muotoa etunimi.sukunimi@ylojarvi.fi

Esittelijä: Kaupunginjohtaja

Päätösehdotus:

Kaupunginhallitus päättää

1. ehdottaa kaupunginvaltuustolle, että se hyväksyy selosteosan mukaisen lausunnon vastauksena aloitteeseen ja
2. tarkastaa tämän pykälän kokouksessa.

Päätös: